

Kvalitetsplan för utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå

Kompletterande utbildning för tandläkare, 2024-02-08

Nikolaos Christidis, Programdirektor

Karin Garming Legert, GUA/Ordförande i programansvarig nämnd

**Karolinska
Institutet**

Kvalitetsplan för utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå

Dnr 1-147/2024

För program inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska en kvalitetsplan årligen upprättas enligt mallar och instruktioner från kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. (*Kvalitetsplan för institutionens utbildningsuppdrag – Mallar och instruktioner Dnr 1-794/2022*)

Kvalitetsplanen är ett verktyg för programmets kvalitetsutveckling och för program på programansvarig institution utgör kvalitetsplanen en bilaga till institutionens kvalitetsplan.

INNEHÅLL

Kvalitetsberättelse för föregående verksamhetsår.....	3
Analys av utbildningskvalitet	4
Aktivitetsplan för kommande verksamhetsår	10

Kvalitetsberättelse för föregående verksamhetsår

Förbättringsområde: VFU					
Förväntat resultat: Planering inför VFU VT24 ska vara komplett, med innehåll, bedömningskriterier och bedömningsmallar samt träning av de kliniska handledarna.					
Resultat vid uppföljning: VFU kommer starta VT24. Planering av nya kursplaner inför VFU är genomförd, bedömningsmallar med bedömningskriterier är skapade tillsammans med ämnesföreträdarna och det vi har genomfört en 3-dagars utbildning med de blivande kliniska handledarna från Dalarna med hjälp av UoL. Under den första dagen ev. den pedagogiska utbildningen gick varje ämnesansvarig igenom respektive bedömningsmall samt önskemål om minst antal moment som ska bedömas.					
AKTIVITET	ANSVARIG	TIDSPLAN	GENOMFÖRT (Ja/Nej)	Kommentar	
1	Planering av VFU	Programrådet	2023	Ja	Ett förslag på VFU-upplägget har tagits fram i programrådet, samt förankrats hos studentrepresentant och programledningen. Därefter har en samplanering skett med Folk tandvården Region Dalarna. Programdirektor har tagit fram en generisk bedömningsmall och ämnesansvariga har kompletterat med specifika bedömningsgrunder samt minimum antal fall/behandlingsfall som ska utföras. Praktiska detaljer kring VFU, boende, scheman etc. har planerats tillsammans med studentrepresentant och Region Dalarna. En klinisk handledare vid Universitetstandvården på KI är utsedd till VFU-ansvarig för KUT och kommer att samverka med den nyligen utsedda studierektorn för KUT om detta.
2	Implementering av VFU	Programrådet/ Region Dalarna	VT 2024	Pågår	Implementeringen sker under februari 2024 då VFU startar i Falun.
3	Träning av handledare	Kursansvarig/ Region Dalarna	2023-2024	Pågår	Den 20/11 2023 fick handledarna dels genomgång av rutiner, bedömningsformulär, samt bedömningskriterier för att den 21-22/11 få en specialanpassad handledarutbildning av UoL. Detta följdes upp av ett möte med programrådet den 5 dec. Under 2024 kommer vidare behov av ev. utbildning följas upp samt även bedömningsformulären.

Förbättringsområde: Constructive alignment					
Förväntat resultat: Det ska finnas en tydligare röd tråd och bättre flöde i och mellan programmets kurser					
Resultat vid uppföljning: Efter en genomgång av programmets upplägg med revidering av alla kursplaner, har vi en tydligare röd tråd och en logisk struktur mellan de ingående delarna. Upplägget förbereder studenterna bättre inför deras VFU på termin 2, utifrån ett kunskaps- och patientsäkerhetsperspektiv. Reviderade kursplaner för termin 1 implementerades under HT23 och för termin 2 kommer de implementeras VT24.					
AKTIVITET	ANSVARIG	TIDSPLAN	GENOMFÖRT (Ja/Nej)	Kommentar	
1	Genomlysning av programmets kurser	Programrådet	2023	Ja	En genomgång av samtliga kurser men också hela utbildningsplanen har genomförts i syfte att stärka constructive alignment. Genomlysningen behövdes även inför implementeringen av VFU VT24. Detta resulterade i att vi kunde revidera samtliga kursplaner utan att behöva ändra i utbildningsplanen.
2	Revision av kursplaner	Programrådet och kursansvariga	2023	Ja	Samtliga kursplaner gjordes om så att det skulle bli en tydlig röd tråd med en logisk struktur från basvetenskap och samhällsodontologi/ författningar/professionell utveckling till preklinisk träning i samtliga odontologiska ämnen och grundläggande vetenskapsmetodik under hösten vilket skulle förbereda studenterna inför kommande VFU. På våren har studenterna viss teoretisk undervisning innan sin VFU och sedan en integrerad teoretisk examination efter VFU där studenterna ska kunna uppvisa ett helhetsperspektiv. I slutet av utbildningen presenterar de även ett vetenskapligt projektarbete.
3	Implementering av reviderade kursplaner	Kursansvariga	2023-2024	Ja/Pågår	Reviderade kursplaner för termin 1 implementerades under HT23 och för termin 2 kommer de implementeras VT24.

Förbättringsområde: Tydliggörande av lärandemål, undervisningsaktiviteter och examination om hållbar utveckling, lika villkor och etik				
Förväntat resultat: Studenterna uppvisar kunskap inom dessa ämnen				
Resultat vid uppföljning: Lärandemål, undervisningsaktiviteter och examination om hållbar utveckling, lika villkor och etik har införts i kursplaner på såväl termin 1 som 2 där dessa undervisas och examineras både teoretiskt, prekliniskt och kliniskt. De nya kursplanerna för termin 2 implementeras VT24.				
AKTIVITET	ANSVARIG	TIDSPLAN	GENOMFÖRT (Ja/Nej)	Kommentar
1 Planering av lärandemål, aktiviteter och examination	Programrådet och kursansvariga	2023	Ja	Undervisningen om etik och lika villkor har setts över och ingår i momentet <i>Etik i tandvården och professionalism</i> under termin 1, samt i kursen <i>Klinisk färdighetsträning 2</i> under termin 2. Mål gällande våld i nära relationer kommer bland annat in termin 1 i kursen <i>Klinisk färdighetsträning 1</i> , i momentet <i>Preklinisk akuttandvård</i> , men också på termin 2 i <i>Klinisk färdighetsträning 2</i> . Hållbar utveckling kommer in i flera moment under termin 1 så som <i>Journalföring och introduktion till vuxentandvård</i> , <i>Preklinisk endodonti</i> , <i>Preklinisk akuttandvård</i> , och <i>Terapiplanering</i> , samt i kurserna <i>Klinisk färdighetsträning 1</i> och <i>Klinisk färdighetsträning 2</i> .
2 Revision av kursplaner	Programrådet och kursansvariga	2023	Ja	Samtliga kursplaner har gått igenom och reviderats av programrådet i samråd med kursansvariga lärare.
3 Implementering av reviderade kursplaner	Kursansvariga	2023-2024	Ja/Pågår	Reviderade kursplaner för termin 1 implementerades under HT23 och för termin 2 kommer de implementeras VT24.

Analys av utbildningskvalitet

Underlag som analysen av utbildningskvalitet baseras på

Kursvärderingar och kursanalyser

Trots att det enbart är 16 studenter på utbildningen, har 13-15 personer svarat på enkäterna vilket ger en svarsfrekvens på 81% till 94% på de kursvärderingar som skickades under HT22 och VT23. Detta är en mycket hög svarsfrekvens

vilket även gör att det möjligt att dra slutsatser från svaren och även värdera utbildningens kvalitet.

Med en skala där studenterna skattat svaren i sex steg från ”Instämmer inte alls” till ”Instämmer helt” (motsvarande poäng 1-6), visade svaren att studenterna upplever de i hög grad (se tabell 1) att:

- de utvecklar värdefulla kunskaper (4,3)
- de uppnår lärandemålen (4,4)
- det finns en röd tråd i kurserna (4,2)
- de stimuleras till ett vetenskapligt förhållningssätt (4,4)
- lärarna är tillmötesgående (4,4)

Tabell 1. Kvalitetsindikatorer, kursvärderingar HT22/VT23

Kurs	Fråga 1	Fråga 2	Fråga 3	Fråga 4	Fråga 5	Sammanfatt
	Utv. värdefulla kunskaper	Uppnått lärandemålen	Röd tråd i kursen	Stimulerats till vet. förhålln.	Tillmötesgående lärare	
7KT017 Grundläggande kurs	4,4	4,3	4,2	4,4	4,5	4,4
7KT018 Klinik-förberedande kurs	4,5	4,4	4,3	4,2	4,4	4,4
7KT011 Klinisk färdighetsträning 1	4,4	4,4	4,2	4,4	4,5	4,4
7KT022 Odont. och medicinska stödämnena 1	4,2	4,2	4,1	4,2	4,1	4,2
7KT015 Vetenskapligt arbete 1	4,0	4,3	4,0	4,2	4,1	4,1
7KT013 Klinisk färdighetsträning 2	4,6	4,6	4,4	4,6	4,4	4,5
7KT014 Odont. och medicinska stödämnena 2	4,2	4,3	4,1	4,2	4,3	4,2
7KT016 Vetenskapligt arbete 2	4,3	4,5	4,3	4,4	4,6	4,4
Sammanfatt	4,3	4,4	4,2	4,4	4,4	4,3

Vid en jämförelse av medelvärdet för kurserna ser vi att värdet för varje obligatorisk fråga är mycket lika varandra och pendlar mellan 4,0 och 4,6, vilket är högre än förra året. För den generella frågan 1 i kursvärderingen (*Jag uppfattar att jag genom denna kurs utvecklat värdefulla kunskaper/färdigheter*) varierade värdet också mellan 4,0 och 4,6 för programmets kurser. Inget värde låg således under 4,0 bland de fem obligatoriska frågorna vilket få ses som ett positivt utfall där kursvärderingarna tyder på en god utbildningskvalitet.

I fritextkommentarerna framkommer främst positiva kommentarer om upplägg och lärare, dock påpekades det att enstaka handledare under studenternas kliniska utbildning på Universitetstandvården kanske skulle behöva viss pedagogisk utbildning. Då studenterna framöver i stället kommer att ha VFU i Region Dalarna har vi under HT23 genomfört en handledarutbildning för den huvudhandledare och de två övriga handledare som kommer att ha hand om våra studenter.

Curriculum council och programrådet

Vi brukar normalt genomföra curriculum council, där program- och kursledning tillsammans med kursansvariga och studentrepresentanter går igenom föregående termins kurser med fokus på kursernas upplägg och genomförande, samt på constructive alignment mellan de olika kurserna. Detta har dock inte skett under 2023 på grund av att vi inte har lyckats få någon studentrepresentant, trots upprepade försök att rekrytera från oss, men också från studentkåren (Odontologiska föreningen). Under HT23 fick vi äntligen en studentrepresentant som själv är KUT-student (vissa år har vi endast kunnat få en tandläkarstudent som representant), vilket är mycket värdefullt då vi i programrådet sett över och reviderat programmets kursplaner och planerat inför VFU.

Resursinventering och kartläggning av lärarkompetensen

Ett av de övergripande målen i institutionens verksamhetsplan för 2022-2024 är att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen utifrån utbildningarnas behov. Därför inrättades under 2023 ett projekt vid institutionen med det övergripande syftet att nå en behovsanpassad kärn-/stödverksamhet med rätt dimension och kompetens, och att ta fram en väl underbyggd kompetensförsörjningsplan för att institutionen för odontologi och Universitetstandvården ska kunna utföra de obligatoriska kärnuppdragens teoretiska, prekliniska och kliniska undervisning. Resultatet av denna behovsinventering analyseras för närvarande.

Analysen baseras således på det som framkommit i kursvärderingarna, direkta samtal med studenterna, i arbetet i programrådet för KUT där kursplaner, examinationer och bedömningskriterierna för kliniska prestationer går igenom, samt utifrån institutionens genomgång av resurser och lärarkompetens.

Analys av utbildningskvalitet

Personal

Antal lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga, professions- och ämnesrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Institutionsledningen har blivit uppmärksammat av såväl programrådet samt fackliga företrädare på ett flertal frågor som påverkar personalen: att institutionen står inför ett generationsskifte, vi har svårigheter att rekrytera externt, har en hög personalomsättning bland kliniska handledare samt att de ekonomiska förutsättningarna är snäva. En resursinventering och kartläggning av lärarkompetensen är genomförd.

Kortsiktigt finns det personal som kan fungera som kursansvariga lärare och examinatorer för den kompletterande utbildningen tandläkare utanför EU/EES som ges i sin helhet på avancerad nivå. Dock finns en farhåga avseende kursansvariga och examinatorer på avancerad nivå eftersom dessa uppdrag baseras på ett fåtal personer som har den formella kompetens som krävs och som dessutom har flera roller att axla. Här är en kompetensutvecklingsplan

framtagen från institutionens ledning. Under 2022 och 2023 har flera strategiska satsningar gjorts för att stötta upp ämnen med särskild risk för kompetensförsörjningsproblematik. Inom varje ämne finns idag lärare, om än enstaka, med ämneskompetens, som även besitter formell vetenskaplig och pedagogisk kompetens. Då extern rekrytering är svårt på grund av en generell brist på disputerade tandläkare med pedagogisk kompetens i såväl Sverige som övriga Skandinavien arbetas det med handlingsplaner för att behålla och kompetensutveckla befintlig personal.

När det kommer till den prekliniska/kliniska verksamheten har vi under året haft tillräckligt med personal i relation till behovet. Då vi numer har ett avtal med Region Dalarna om extern VFU vilken kommer påbörjas VT2024 kommer tillgången till handledare i den kliniska färdighetsträningen med patient att vara garanterad. Dessa personer genomgick en pedagogisk utbildning anordnad av institutionen i samarbete med Enheten för undervisning och Lärande (UoL) i november 2023. En genomgång av bedömningsformulär samt en kalibreringsövning med våra kursansvariga hölls även.

Utbildningsmiljö

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Den kompletterande utbildningen för tandläkare utanför EU/EES har en utbildningsmiljö som främjar lärandet och en stark genomgående forskningsanknytning.

Gällande kursernas innehåll och genomförande så ingår det en variation av lärandeaktiviteter och examinationer för att främja studenternas kunskaper och förmåga att värdera, reflektera och re-evaluera när nya rön uppstår. Exempel på detta är kurserna *Vetenskapligt arbete 1* där studenternas kunskaper, färdigheter och förhållningssätt utvecklas avseende vetenskaplig teori, forskningsmetodik och odontologi genom att studenten genomför och redovisar en forskningsplan. I kursen *Vetenskapligt arbete 2* bygger studenterna vidare på sin forskningsplan och genomför/redovisar ett självständigt arbete. Kunskaper om den vetenskapliga grunden för de odontologiska ämnena tas även upp i kliniska kurser så som *Klinisk färdighetsträning 1*. Där ingår exempelvis lärandemålet att kunna ”bedöma och välja tvådimensionell röntgenmetod utifrån vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet”. Ett annat exempel är kursen *Klinisk färdighetsträning 2* där studenterna ska utveckla en förmåga att ”självständigt utreda, diagnostisera och behandla sjukdomar, trauma och anomalier i tänder, munhåla, käkar och omgivande vävnader hos patienter i olika åldrar och med olika behov utgående från Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för tandvård, samt dokumentera detta”. Vetenskaplig anknytning finns i utbildningen i och med att studenterna lär sig och utgår ifrån de evidensbaserade Nationella riktlinjerna för tandvård med tillhörande kunskapsunderlag för åtgärder (och evidens för dessa) som är grunden för all terapiplanering och behandling.

Undervisningen är uppbyggd av en variation av lärandeaktiviteter (föreläsningar, seminarier om t.ex. terapiplanering/patientfall, projektarbete) för att främja studenternas förmåga att förstå, värdera, reflektera och re-evaluera när nya rön uppstår.

En stor del av de undervisande lärarna är även forskningsaktiva vilket lyser igenom i deras undervisning där de knyter an kunskapen som förmedlas till relevant forskning, ofta genom att hänvisa till evidens direkt under föreläsningar eller seminarier. I den mån det går och är relevant så lyfts även lärarnas forskningsrön in i undervisningen. Programdirektör, liksom flera andra lärare, var med i arbetet med att revidera de Nationella riktlinjerna som uppdaterades 2022. Flera av lärarna är också engagerade i olika nationella arbetsgrupper under Nationellt programområde för odontologi med syfte att verka för kunskapsstyrning baserat på rådande evidensläge. Det finns även pågående pedagogisk forskning på institutionen och inom ramen för tandläkarprogrammet och KUT där en forskargrupp (PI: Nikolaos Christidis) undersöker hur studenternas skriftbruk utvecklas under utbildningen samt vilka faktorer i handledning som kan resultera i framgångsrika examensarbeten. En annan grupp (PI: Gunilla Sandborg Englund) beforskar examinationer och huruvida de verkligen mäter/examinerar de vi avser att examinera. Slutligen har vi en tredje grupp som arbetar med att ta fram ett digitalt, interprofessionellt och internationellt interaktivt lärandematerial för kliniska kurser där även tandhygienistprogrammet ingår (PI: Nagihan Bostanci och Nikolaos Christidis).

Gällande den professionsinriktade arbetsmiljön så har studenterna sin prekliniska färdighetsträning vid Universitetstandvården, som är KI:s egen tandvårdsklinik, där de under termin 1 bekantar sig såväl med den kliniska miljön men också med professionen. Lärare och handledare är kliniskt aktiva allmäntandläkare eller specialister från varje specialistområde. Utöver tandläkare så finns även tandsköterskor och tandhygienister, vilka är en del av den odontologiska professionen, som både handleder och undervisar. Genom ett samarbete med aktörer inom Folk tandvården Region Stockholm har vi även undervisande lärare och handledare som är adjungerade lärare eller anknutna med forskningssamarbete och gemensamma specialistutbildningar. På så sätt får studenterna redan på termin 1 möjligheten att följa den professionsinriktade arbetsmiljön på nära håll. Då vi nu har ett avtal med Region Dalarna om VFU så blir även utbildningen under termin 2 (från VT24) placerad direkt i arbetslivet i samverkan med den odontologiska professionens samtliga personalgrupper.

Arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Vi har ett nära samarbete med aktörer i Region Stockholm såväl med adjungerade lärare, anknutna, som med forskningssamarbete och gemensamma specialistutbildningar. I och med detta samt att vi har en egen klinisk

verksamhet inom Universitetstandvården, så följer vi utvecklingen på nära håll och uppdaterar utbildningen efter de behov som finns.

Då vi nu har ett avtal med Region Dalarna om extern VFU så blir även utbildningen från VT24 placerad i arbetslivet i samverkan med arbetslivets aktörer. Tillsammans med Region Dalarna har vi planerat schema, boende, tagit fram bedömningsformulär och kalibrerat klinisk bedömning. Detta kommer att stärka utbildningens möjligheter att kunna ge studenterna de kunskaper och färdigheter som arbetslivet kräver.

Vi har en avnämarrrepresentant i Utbildningsnämnden Dentmed (UN) från Region Stockholm för att återkommande få information om hur arbetsmarknadsläget ser ut och vilka behov som finns, och kunna diskutera detta. I och med att det är en professionsutbildning så utgår utbildningen från examensmålen och professionens behov. Genom återkopplingen från avnämarrrepresentanten i UN kan vi även få insyn i om studenterna som utexamineras och anställs inom FTV har en tillräcklig teoretisk och klinisk grund för sitt kommande yrke, samt om framtida behov. Dessutom kan vi få information om hur patientunderlaget eller vårdbehovet ser ut i realtid.

Mappning av examensmål mot lärandemål i kursplaner, lärandeaktiviteter och examinationer

Mappningen kommer genomföras under 2024/2025 efter det att de nya kurserna på både termin 1 och 2 är implementerade.

Prioriterade förbättringsområden

Fokus är på tidigare års viktiga förbättringsområden för utbildningens kvalitet som fortfarande pågår.

- VFU
- Constructive alignment
- Tydliggörande av lärandemål, undervisningsaktiviteter och examination om hållbar utveckling, lika villkor och etik

Aktivitetsplan för kommande verksamhetsår

Förbättringsområde: VFU			
Förväntat resultat: VFU är genomförd med gott resultat, där studenterna uppnår lärandemål och examineras i tid som planerat, samt att studenternas och handledarnas feedback visar att VFU-upplägget fungerar väl.			
AKTIVITET	ANSVARIG	TIDSPLAN	
1	Implementering av VFU	Programrådet/ Region Dalarna	VT 2024
2	Fortsatt träning av handledare	Kursansvarig/ Region Dalarna	2024
3	Utvärdering av VFU	Kursansvarig	HT 2024

Förbättringsområde: Constructive alignment		
Förväntat resultat: Det ska finnas en tydligare röd tråd och bättre flöde i och mellan programmets kurser		
AKTIVITET	ANSVARIG	TIDSPLAN
1 Implementering av reviderade kursplaner	Kursansvariga	VT 2024
2 Utvärdering av kursernas upplägg och flöde för hela läsåret	Kursansvariga/ Programdirektor	2024

Förbättringsområde: Tydliggörande av lärandemål, undervisningsaktiviteter och examination om hållbar utveckling, lika villkor och etik		
Förväntat resultat: Studenterna uppvisar kunskap inom dessa områden		
AKTIVITET	ANSVARIG	TIDSPLAN
1 Implementering av reviderade kursplaner	Kursansvariga	VT 2024
2 Utvärdering av reviderade kursplaner för hela läsåret	Kursansvariga/ Programdirektor	2024